

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Севдалина Илиева Димитрова

ШУ „Епископ К. Преславски”, ДИКПО, Варна

на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор”

по *Област на висше образование: 1. Педагогически науки,*

Професионално направление: 1. 3. Педагогика на обучението по...

Докторска програма: Методика на обучението по музика

Докторант **Андреас Георгиос Триантафиллидис**

Тема: „Технологичен модел за обучение по музика на деца със специални образователни потребности и мястото на фолклорните песни и фолклорните музикални инструменти в това обучение“

Научен ръководител: проф. д-р Цветанка Костадинова Коловска

АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев”

Факултет „Музикална педагогика”

Катедра „Музикална педагогика и дирижиране”

1. Общо представяне на процедурата и получените за рецензиране материали

Със заповед № РД-27-147 от 21.10.2024г. на основание на чл.31., ал. 1 от ППЗРАСРБ и Решение на Факултетния съвет при Факултет „Музикална педагогика” / Протокол №6 /от 21.10.2024г., Ректора на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“, съм определена за член на научното жури за откриване на процедура за защита на дисертационен труд на тема: „Технологичен модел за обучение по музика на деца със специални образователни потребности и мястото на фолклорните песни и фолклорните музикални инструменти в това обучение“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в Област на висше образование: 1. Педагогически науки, Професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по... Докторска програма: Методика на обучението по музика. Автор на дисертационния труд е **Андреас Георгиос Триантафиллидис** – докторант в самостоятелна форма на обучение, по професионално направление **1. 3. Педагогика на обучението по... Докторска програма: Методика на обучението по музика** към катедра „Музикална педагогика и дирижиране” с научен ръководител проф. д-р Цветанка Костадинова Коловска от АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев”, Факултет „Музикална педагогика”, Катедра „Музикална педагогика и дирижиране”.

Представеният от Андреас Георгиос Триантафиллидис комплект материали е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев”.

2.Кратки биографични данни за докторанта

Биографията на Андреас Георгиос Триантафиллидис разкрива образ на много-добър, иновативен преподавател, трудолюбив, отговорен и целеустремен. Той притежава много-добри писателски умения, а и способност за извършване на научни изследвания. Има качества да се

приспособява и преодолява трудности. Андреас Георгиос Триантафиллидис е завършил АМТТИ „Проф. Асен Диамандиев, като двете степени бакалавърска и магистърска му дават възможност за реализация като музикален педагог. Следват специализации по Музикотерапия в Консерватор ОПЕРА, гр. Атина, Гърция (2017-2018), Специална педагогика и образование за децата със СОП (2020-2021), Университет Егеон, гр. Митилини, Гърция (2021), Мастер Клас „История и техника на българската тамбура“, Университет Македония, гр. Солун, Гърция (2021г.). От 2001г. до 2024г. той работи активно като музикален педагог, както в Музикалните училища в градовете Серес, Драма, Ксанти, Катерини, Кардича, Солун, така и в общообразователните училища в гр. Ираклио на о-в Крит, Гърция, Лименас, Принос и Лименария на о-в Тасос, Гърция и в селата Понтисмено, Дасохори, Вамвакофито и Кимиси, район Серес, Гърция. През 2022-2023г. едновременно работи в общообразователните училища в селата Пентаполи, Хрисо, Орини, Вамвакофито и Нео Петрици, район Серес, Гърция. От 2016 до 2021 г., той работи и в Терапевтичен център „АНЕМИ“, гр. Серес, Гърция. В изброените училища той изпява изключително добре като музикален педагог. Това е сериозен трудов стаж в различни райони на страната, който му е достатъчен да придобие опит и познания в областта на работа и с децата със специални образователни потребности. Полученото образование и последвалите го специализации, както и опитът, който е придобил по време на своя трудов стаж, в следващ момент му помагат и той умело ги използва за написване на своя дисертационен труд.

3. Актуалност на тематиката

Андреас Георгиос Триантафиллидис е избрал ключова за обучението по музика тема на дисертационния си труд. Тя е със значима изследователска проблематика в нашето съвремие, имаща важно значение за музикалното образование в гръцките училища и по-конкретно при работа с деца със специални образователни потребности, като обосновава и мястото на гръцките фолклорните песни и фолклорните музикални инструменти в това обучение.

4. Целесъобразност на изследователските методи за постигане на поставените цели

Използваните от автора методи на изследване – литературен, теоретични и емпирични изследователски методи, използване на натрупан личен професионален опит за организиране и провеждане на обучение по музика с деца със специални образователни потребности, с учебно-възпитателни и терапевтични цели, като част от цялостна терапевтична програма в рамките на интердисциплинарен терапевтичен екип, дидактически експеримент, както и метод на статистика и анализ и обобщаване на опита, са в пълно съответствие с темата на дисертационния труд на автора. Всеки един избран от автора метод притежава свойствата яснота, определеност, насоченост, резултатност и надеждност.

5. Оценка на дисертационния труд (познаване на проблема, съдържание и структура по утвърдените норми, достоверност на материала, аналитичен подход, изведени резултати)

Дисертационният труд съответства на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), както и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на АМТТИ „Проф. Асен Диамандиев“, гр. Пловдив. Няма данни за допуснати нарушения по процедурата.

Дисертацията се състои от увод, три глави, заключение, перспективи за развитие, публикации по темата на дисертацията, приноси, използвани източници, общо 178 страници, както и десет приложения (243 страници), поместени в отделно книжно тяло. За онагледяване са използвани 6 таблици и 3 диаграми. Използваните източници в текста на дисертационния труд и в приложенията са 182 на брой - 76 на кирилица, 64 на латиница, 42 на гръцки език. Авторът убедително аргументира актуалността на темата, която е избрал, като изтъква значението ѝ за съвременното музикално образование в Гърция.

Прави добро впечатление, че още в **Увода** Андреас Георгиос Триантафиллидис компетентно формулира методологическите характеристики: личните си мотиви за избор на тема за дисертационния си труд, като изтъква мотивът и поводът за написването, както и цел на изследването, произтичащите от целта задачи, обект, предмет и изследователска хипотеза, а така също и значимост и очаквани резултати, които са напълно в съответствие с изискванията на методиката на педагогическите изследвания.

Андреас Георгиос Триантафиллидис прилага адекватни на изследователската цел методи за проверка на хипотезата и реализиране на поставените задачи, а именно: теоретични и емпирични, диагностични и опитно-експериментални методи на изследване, които аргументирано представя още в увода на дисертационния си труд.

В Първа глава: Актуалност, значимост, рамка и подходи към изследвания проблем, авторът прави систематизация и анализ на теоретичната информация в специализираната литература по разглеждания от него проблем. Подбира определени фрагменти от педагогическите подходи и успешния педагогически опит на изтъкнати педагози, като Карл Орф, Золтан Кодай и Мария Монтесори, обследвайки възможности за тяхната приложимост в обучението по музика при деца със СОП. Въз основа на това са изведени и степенувани в логична последователност и изводи, до които той достига.

Във Втора глава: Музиката като средство за емоционално и културно развитие на децата, Андреас Георгиос Триантафиллидис представя музикалното възпитание, като се спира на музикотерапевтичното въздействие на музиката и инструментите при работа с деца със СОП. Разглежда музикотерапията, основните музикални дейности и то във връзка със спецификата на тяхната приложимост в обучението по музика при работа с тези деца. Авторът посочва основателни причини за включване на елементи на интегрирани дейности в обучението. Отделя особено място на песните и инструменталните мелодии от регионалния гръцки фолклор. Предлага обща структурна идея и указания за провеждане на музикално занимание, базирана на добре обоснована концепция, както и необходимост музикалния педагог да е и с квалификация музикотерапия. Достига до важни за обучението на децата със СОП по музика изводи и заключения.

В трета глава: Педагогическа система за обучение по музика на деца със СОП, Андреас Георгиос Триантафиллидис аргументирано представя технологичен модел за обучение по музика на деца със СОП с учебно-възпитателни и терапевтични цели. Компетентно изтъква качествата на предложения иновационен модел, като дава неговата теоретична обосновааност и практическа приложимост. На преден план изпъква неговата ефективност, проверена в практиката.

Педагогическият експеримент включва обучение по музика, като в това обучение авторът активно използва трите основни музикални дейности – възприемане, изпълнение и творчество. Експериментът е проведен в рамките на иновативна педагогическа система и по предложението от докторанта технологичен модел в терапевтичния център АНЕМИ, гр. Серес, Гърция. Приложените резултатите обхващат 23 деца.

Изследователските резултати са убедително представени. Анализът на постигнатите резултати в изследването има доказателствен характер, който потвърждава формулираната работна хипотеза.

Изводите и заключението в дисертационния труд на Андреас Георгиос Триантафиллидис се явяват логично обобщение на цялата разработка. В нея проличава логична структура на изложения от автора труд, както и отлично владение на научната терминология, а също и съответствие на стандартите за оформление на дисертационен труд.

Използваната от автора литература включва образци на музикални теоретици и педагози – български, руски, гръцки и др., както и техни цитати, които подкрепят основни тези в неговото изследване. На мнение съм, че дисертационния труд на **Андреас Георгиос Триантафиллидис**, с

използваните от него литературни източници, е прецизен и професионален, както и неговата осведоменост в научната област, в която работи, а тя е достатъчно задълбочена и широкообхватна.

Дисертационният труд е оригинално дело на автора.

6. Приноси и значимост на научната разработка и на публикациите по темата на дисертационния труд

Безспорен е приносът на **научната разработка** на **Андреас Георгиос Триантафиллидис** за музикалното образование на Гърция и по-конкретно при работа с деца със специални образователни потребности. Основните постижения в този дисертационен труд и **приносните моменти** в него се изразяват в следните аспекти: теоретичен и приложно-практически, както следва:

В теоретичен аспект:

1. Демонстриран важен принос се явява конструираният авторски концептуален модел на иновативна педагогическа система за обучение по музика на деца със СОП с образователни, възпитателни и терапевтични цели, функционираща в рамките на специализиран център за корекционна терапия на деца със СОП;
2. Специално за тази система е създаден адекватен авторски технологичен модел за осъществяване на това обучение, обезпечен с всички необходими компоненти – напълно окомплектован методически инструментариум, в който фолклорните песни и фолклорните инструменти имат свое специално място и който е подсигурен с всички необходими дидактически материали, с богат музикален материал от специално подбрани фолклорни музикални образци и т.н.;

В приложно-практически аспект:

1. Иновативния модел е тестван експериментално в реална среда с личното участие на автора в продължение на пет години (2016-2021 г.), в специализирания център за корекционна терапия АНЕМИ, гр. Серес, Гърция. Отчетени са реални положителни резултати и ефективността му е доказана в продължителен период на апробация, а и продължава да се доказва с успешното му прилагане в този център и след изтичане на тестовия период;
2. Реален принос са проведените практически ориентирани интердисциплинарни изследвания с конструираният иновативен педагогически модел, неговата продължителна апробация и отчетените резултати от проведения педагогически експеримент;
3. Важен принос е и екипна практическа реализация на ефективна корекционна терапия на деца със СОП в специализирания център АНЕМИ, прилагаш комплексен подход за корекционната терапия на деца със СП/СОП, както и за други такива центрове;
4. Сериозен принос се явява установяването на мястото на фолклорните песни и мястото на фолклорните инструменти в подобно обучение по музика на деца със СОП;
5. Принос е категоричното разграничаване на „деца със СОП, Група А“ и на „деца със СОП, Група Б“, формулирани на съответни дефиниции и посочването на убедителни аргументи и причини за такова разграничаване;
6. Принос е и увеличаването на влиянието на обсъдените научни теории, в популяризирането на редица полезни резултати от съответните познавателни области, довеждащи до своеобразно обогатяване на техните научни полета.

Обособените от докторанта в дисертацията приноси съответстват на съдържанието на разработката и отразяват обективно постигнатото.

Посочените четири научни публикации отразяват съществени страни от съдържанието на дисертационния труд, като не го дублират. Те безспорно притежават научна стойност. Отразяват най-важните части от труда на Андреас Георгиос Триантафиллидис. Публикациите не само съответстват на количественото изискване от Правилника за условията и реда за придобиване на

научни степени и заемане на академични длъжности в АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев”, които са три, но и ги надвишават.

В качеството на общи характеристики за представения дисертационен труд и публикации, може да се открие: актуалност на проблематиката, логична структура на изложение, прецизност при използването на основните понятия, компетентни систематизация и анализ на значими литературни източници, обосноваване на продуктивни практически идеи, както и висок професионален език и стил на изложение на автора.

7. Критични бележки и препоръки – нямам такива

8. Авторефератът представя дисертационния труд на Андреас Георгиос Триантафиллидис в резюме. В него са залегнали всички глави от дисертацията. По много коректен начин са представени основните изследователски резултати, до които той достига. Авторефератът съдържа идеи и изводи, списък с научните и научно-приложни приноси, както и практическа приложимост на получените резултати. Предоставен е и списък с научните публикации по проблематиката на дисертационния труд.

9. Заключение - Дисертационният труд *представява оригинален принос в науката* и отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“.

Въз основа на направения анализ, считам, че дисертационния труд на тема: **„Технологичен модел за обучение по музика на деца със специални образователни потребности и мястото на фолклорните песни и фолклорните музикални инструменти в това обучение“**, разработен от Андреас Георгиос Триантафиллидис е завършен.

Оценката за дисертационния труд е **положителна**.

Дисертационният труд показва, че Андреас Георгиос Триантафиллидис **притежава** много задълбочени теоретични знания и професионални умения по *Методика на обучението по музика*, като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, научни публикации, постигнати резултати и приноси, като **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“** на Андреас Георгиос Триантафиллидис в **Област на висше образование: 1. Педагогически науки, Професионално направление: 1. 3. Педагогика на обучението по... Докторска програма: Методика на обучението по музика.**

17.12. 2024 г.

Рецензент:

проф. д-р Севдалина Димитрова